

Соляр В.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів і обліку*

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди
м. Харків, Україна*

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття «оптимізація» походить від латинського слова *optimus*, що означає найкращий. Для обґрунтування результатів господарської діяльності підприємства цей термін використовується у контексті реорганізації, моделювання системи фінансово-економічних відносин підприємства з метою досягнення найвищих рівнів показників з можливих.

Процес оптимізації діяльності підприємства починається з розробки конкретної стратегії та системних заходів, що передбачають формулювання мети, визначення показників кількісної і якісної характеристики бажаного результату. Далі проводиться аналіз об'єкта, що оптимізується (це процеси і системи підприємства), проводяться зміни, відслідковуються результати.

На підприємствах існує багато взаємопов'язаних процесів. Якщо їх умовно поділити на фінансові та господарські, то перші характеризують рух, баланс між надходженнями грошових коштів і всіма виплатами. Господарські процеси можна класифікувати залежно від виду діяльності підприємства (наприклад, виробництво товарів чи надання послуг); характеру виконання (оперативні процеси, процеси управління та планування), за участю в окремих стадіях формування кінцевої вартості (прямі, допоміжні, підготовчі) тощо. Узагальнюючими і загальноприйнятими класифікаціями бізнес-процесів є переліки, складені Міжнародним центром збору та аналізу бенчмаркінгової інформації (IBC) у Хьюстоні, Європейським фондом управління якістю (EFQM), які були уточнені в рамках виконання програми ENAPS (Європейська мережа вивчення перспективних показників) [1, с. 15]. Більш детальне структурування бізнес процесів відображає конкретні завдання функціонування підприємства.

Об'єктами удосконалення можуть виступати також різні системи підприємства, які необхідні для забезпечення оптимальних умов роботи усіх процесів. Підприємство можна розглядати, як відкриту (адаптивну) систему, що тісно взаємодіє із зовнішнім середовищем (народне господарство, інші підприємства, споживачі, держава); як виробничу

систему, що об'єднує ресурси, виробничий процес, продукцію (послуги); самоорганізовану систему, якій притаманне самостійне визначення шляхів розвитку; управлінську систему та ін. Джерелом впливу на систему є фактори (макро-, мікро-), що виражаються у значеннях змінних моделі цієї системи [2], чи виступають як «рушійна сила будь-якого процесу, який визначає його характер» [3]. Стосовно предмету дослідження фактори слід розглядати як найбільш істотні джерела впливу, рушійні сили оптимізації роботи підприємства.

Таким чином, проектування фінансово-економічних процесів та систем підприємства спрямоване на комплексне розв'язання проблем його функціонування, визначення раціональних шляхів удосконалення та підвищення ефективності роботи з використанням оцінок і нормативів. Наслідком оптимізації є досягнення більш високих результатів у порівнянні з попередніми. Конкретно це проявляється у прискоренні та здешевленні процесів, скороченні за рахунок неефективних процесів, уникнення перебоїв, перерозподілі часу на стратегічне управління тощо.

Список використаних джерел:

1. Бьёрн А. Бизнес-процессы. Инструменты совершенствования / Пер. с англ. С.В. Ариничева / Науч. ред. Ю.П. Адлер. – М.: РИА «Стандарты и качество», 2003. – 272 с.
2. Ламбен Ж.-Ж. Стратегический маркетинг / Пер. с франц. – СПб.: Наука, 1996. – 589 с.
3. Самуэльсон П., Нордхаус В. Экономика. – М., 2012. – 19-е издание. – 1360 с.